

HANDLEIDING ZELFBEHEER

GEMEENTE AMERSFOORT
2024

LEESWIJZER

Deze 'handleiding zelfbeheer' is voor iedereen van de gemeente Amersfoort die actief is in de wijken en daardoor te maken kan krijgen met initiatieven voor zelfbeheer. Zoals gebiedsbeheerders, gebiedsmanagers, projectleiders, groenadviseurs en wijkadviseurs.

Het uitgangspunt voor zelfbeheer is steeds 'Ja, graag...'. De handleiding geeft aan hoe we als gemeente vorm geven aan dit uitgangspunt en bevat de benodigde informatie over de te nemen stappen, spelregels en (on)mogelijkheden.

*Hoofdstuk 1 geeft de definities en geeft aan waarom we graag zelfbeheer willen.
Hoofdstuk 2 beschrijft hoe wij zelfbeheer actief uitdragen, stimuleren en faciliteren.
Hoofdstuk 3 geeft de stappen vanaf een initiatief tot aan afspraken en uitvoering.
Hoofdstuk 4 geeft de algemene spelregels om op te nemen in een zelfbeheerovereenkomst en de specifieke aanvullingen voor enkele veel voorkomende vormen van zelfbeheer.
Bijlage 1 bevat een standaard-format voor een zelfbeheerovereenkomst.*

1 INLEIDING

Bewoners van Amersfoort nemen tal van initiatieven. Als dit initiatieven zijn voor het gebruik en onderhoud van de openbare ruimte noemen we dit 'zelfbeheer'. De gemeente Amersfoort stimuleert zelfbeheer, omdat het leidt tot afwisselender groen, gezondere omgevingen en meer beweging, de sociale cohesie bevordert en meer betrokkenheid van de bewoners bij hun woon- en leefomgeving geeft. Bewoners nemen een dergelijk initiatief om tot een mooiere buurt te komen, maar ook samen te werken en elkaar te ontmoeten.

We hebben spelregels om te zorgen dat de openbare ruimte van ons allemaal blijft en veilig is om te gebruiken. Voor elk initiatief maken we een pakket met afspraken en spelregels op maat, zodat ze passen bij de plek en de ideeën van de initiatiefnemers. Deze handleiding dient daarbij als richtlijn. Als eigenaar en beheerder van de openbare ruimte beoordelen we als gemeente elk initiatief. We wegen voor- en nadelen af tegen andere (algemene) belangen in de openbare ruimte. Er is veel mogelijk maar binnen enkele kaders. We willen niet alles 'dichttimmeren' met lijsten standaardregels, maar ook voorkomen dat we steeds opnieuw het wiel moeten uitvinden. Daarbij is het belangrijk dat we afwegingen op eenzelfde manier maken.

Deze handleiding is gericht op eenieder die binnen de gemeente te maken krijgt met zelfbeheer-afspraken. In de praktijk zijn dit de gebiedsbeheerders en adviseurs van de afdeling Leefomgeving.

WAT IS ZELFBEHEER?

Onder zelfbeheer verstaan we de initiatieven waarbij bewoners in hun directe woonomgeving de openbare ruimte onderhouden, zoals een boomspiegel of een groenstrook. Uitgangspunt van zelfbeheer is dat de bewoners zelf een idee oppakken om hun eigen buurt te verbeteren en ook zelf onderhouden. Zelfbeheer is vrijwillig. Het kan iemand zijn die dit alleen doet, maar we willen ook graag dat buurtbewoners samenwerken, zeker bij grotere projecten. De gemeente geeft geen financiële vergoedingen of andere structurele ondersteuning.

ZELFBEHEER:

Het door inwoners op eigen initiatief en vrijwillig onderhouden van (gemeentelijk) openbaar groen of andere gemeentelijke eigendommen als speelplekken of straatmeubilair. Dit kan variëren van een strookje bij het eigen huis tot grotere (groengebieden) of buurten. Onderdeel kan het toevoegen van objecten en groen zijn om een aantrekkelijker openbare ruimte te maken. Voorbeelden zijn geveltuintjes of extra groen.

GEEN ZELFBEHEER, MAAR ...

Er zijn in de stad nog allerlei andere vormen van initiatieven en zelfwerkzaamheid die vaak ook 'zelfbeheer' worden genoemd. Deze handleiding en de spelregels zijn van toepassing op het zelfbeheer zoals in de bovenstaande definitie. Deze handleiding gaat daarom niet in op:

- *Vrijwilligers in natuur- en groenonderhoud:* Dit zijn groepen die specifieke werkzaamheden in de openbare ruimte verrichten, aanvullend op het gemeentelijke beheer en onderhoud. Denk aan knotgroepen, het ecologisch beheer langs het Valleikanaal, behouden van de beplantingen op de kademuren in de binnenstad, landschapsonderhoud in de bossen onder begeleiding van het IVN of het LEU.
- *Georganiseerde initiatieven:* Dit zijn initiatieven met een sociale of maatschappelijke meerwaarde, geïnitieerd en/of gefaciliteerd door professionals of organisaties. Denk dan aan buurtwerkers, woningbouwcorporaties, bewonersorganisaties, groene of natuurorganisaties of sociale ondernemingen, etc. Er is steeds een duidelijk maatschappelijk doel. Het levert interessantere, gevarieerde groene plekken op zoals moes- of buurttuinen gericht op sociale activering, vluchtelingen of de voedselbank. De initiatieven richten zich op natuurontwikkeling, vergroening, ontstening van de stad, etc. Wat deze initiatieven onderscheidt van 'zelfbeheer' is dat ze zich kenmerken door een zekere mate van (professionele) organisatie en begeleiding, vaak breder zijn dan de eigen directe woonomgeving en blijvende ondersteuning nodig hebben. Voor dergelijke initiatieven worden afspraken op maat gemaakt.

2 ZELFBEHEER UITDRAGEN EN STIMULEREN

Zelfbeheer komt voort uit het eigen initiatief van inwoners van de stad. Zij hebben een idee dat ze willen uitvoeren in de openbare ruimte in hun eigen woonomgeving. Als gemeente willen wij zelfbeheer graag actief uitdragen en daarmee stimuleren.

INFORMATIE

We willen op allerlei manieren zelfbeheer onder de aandacht van inwoners van Amersfoort brengen. Dat kan door inspirerende voorbeelden te laten zien, bekendheid te geven aan mogelijkheden, mensen te wijzen op ideeën en wat het kan opleveren voor de eigen omgeving. Daarnaast moeten we zorgen dat iemand met een initiatief snel op de goede plek in de organisatie komt. Dat vraagt een continue aandacht op de volgende manieren:

- Zorgen dat informatie beschikbaar is als mensen dit zoeken (of per ongeluk tegenkomen):
 - Informatie over zelfbeheer op de website gemeente en de website Het Groene Huis
 - Regelmatig aandacht aan voorbeelden, projecten en de mogelijkheden op de Groene pagina's en andere sociale media.
 - Groene dag
 - Expositie Het Groene Huis / info Het Groene Huis
 - Een steeds terugkerend beeldmerk.
 - Flyer zelfbeheer, ja graag!
 - Centraal emailadres voor zelfbeheerverzoeken, namelijk: zelfbeheer@amersfoort.nl
- Bij contacten met bewoners alert zijn op de mogelijkheden voor zelfbeheer.
 - Gemakkelijk voorlichtingsmateriaal (ansichtkaarten, flyer, banner) om bij diverse bijeenkomsten geïnteresseerden naar de goede contactpersonen te leiden.
 - Een standaard-PowerPoint-presentatie, zodat het makkelijk is om ergens een toelichting te geven op de mogelijkheden van zelfbeheer.
- Zorgen dat mensen die via algemene media contact opnemen met de gemeente (KCC) bij de goede contactpersonen terecht komen.
 - Het KCC kan bij het eerste contact al informatie kan geven dat we graag meewerken aan zelfbeheer.
 - Het KCC weet wie zelfbeheer contactpersoon is en kan verwijzen naar het emailadres zelfbeheer@amersfoort.nl.

3 ZELFBEHEER; JA GRAAG....

Een bewoner of groep bewoners heeft een idee voor de openbare ruimte in hun omgeving: het inrichten van een gemeenschappelijke tuin, ontmoetingsplek, het adopteren van stukjes groen of het maken van geveltuinen. In dit hoofdstuk behandelen we alle stappen van een eerste idee tot uitvoering. Het gaat steeds om de acties die wij als gemeente uitvoeren om het initiatief van de grond te krijgen en te ondersteunen.

STAP 1: HET INITIATIEF

STAP 1 start als een initiatiefnemer contact opneemt met de gemeente. In de praktijk komen deze vragen op allerlei plekken in de organisatie binnen. Soms telefonisch bij het KCC (14033) of via een contactformulier, het meldpunt openbare ruimte, contact met een buurtwerker, bij een informatie-avond over iets heel anders of bij een vraag over de mogelijke koop van groenstrook. Gelukkig ook vaak rechtstreeks met een gebiedsbeheerder of adviseur Leefomgeving.

Als regel geldt dat iedereen in de gemeentelijke organisatie er zelf voor moet zorgen dat een initiatief op de goede plek terecht komt. Dus stuur een initiatiefnemer niet zelf op pad om een contactpersoon te vinden, maar leg zelf dit contact. Voor zelfbeheer in de openbare buitenruimte is het eerste aanspreekpunt de contactpersoon zelfbeheer van de afdeling Leefomgeving. Dit kan via zelfbeheer@amersfoort.nl.

RESULTAAT: initiatiefnemer heeft contact met de contactpersoon zelfbeheer

STAP 2: KAN ZELFBEHEER OP DEZE PLEK?

De contactpersoon gaat in overleg met de initiatiefnemers en bespreekt de ideeën. In deze tweede stap gaat het er om te bepalen of het idee en zelfbeheer op de gewenste plek mogelijk is. Bij grotere en meer ingewikkelde situaties stemt de contactpersoon af in het kernteam van het gebied, of met de gebiedsbeheerders en adviseurs. De insteek is overal in de stad gelijk, maar per plek zijn er verschillen in wat kan en mag.

De contactpersoon bekijkt het initiatief aan de hand van de volgende vragen:

- Past het in de omgeving?
- Is er draagvlak bij de omwonenden voor het initiatief?
- Geeft het initiatief hinder of overlast?
- Zorgt het initiatief voor een onveilige situatie?
- Is er sprake van openbaar gebruik?
- Zijn er beperkingen door kabels en leidingen?
- Is het gebied onderdeel van stadsgroen of van buurtgroen? (In stadsgroen gelden meer restricties)
- Past het in het gemeentelijke beleid?

Als uitgangspunt bij de beoordeling geldt 'Ja, graag ...'. Maar er kunnen redenen zijn om geen toestemming te geven voor het initiatief, zoals het ontstaan van een gevaarlijke situatie, omdat het gaat om privaat gebruik of omdat de ruimte nodig is voor iets anders. Als het initiatief niet mogelijk is neemt de contactpersoon zelfbeheer contact op met de initiatiefnemers om het negatieve besluit toe te lichten of te bespreken welke mogelijkheden er eventueel wel zijn.

RESULTAAT: Gemeente bepaalt of een zelfbeheerinitiatief wel/niet mogelijk is.

STAP 3: AFSPRAKEN EN OVEREENKOMST

Als uit STAP 2 blijkt dat het initiatief mogelijk is, bepaalt de contactpersoon in overleg met de initiatiefnemers welke afspraken en spelregels er gelden. In veel gevallen gaat dit om een selectie uit standaard afspraken, aangevuld met specifieke afspraken voor dit initiatief (zie hoofdstuk 4). De afspraken gaan zowel over de verplichtingen voor de zelfbeheerders, als voor de gemeente. De afspraken worden vastgelegd in een zelfbeheerovereenkomst, die door gemeente en initiatiefnemer wordt ondertekend. De hoeveelheid afspraken en spelregels moeten passen bij het initiatief. Voorkom overkill: regel alleen het nodige en laat andere regels gewoon weg.

Na het sluiten van de overeenkomst wordt het gebied door de gemeente in de eigen beheersystemen ('Geovisia') geregistreerd als 'zelfbeheer', samen met de gemaakte afspraken. De aannemer die het onderhoud in de wijk uitvoert weet nu dat hij hier geen standaard onderhoud meer hoeft uit te voeren. Dat voorkomt dat inspanningen van de zelfbeheerders teniet worden gedaan door maatregelen door de aannemer. De overeenkomst wordt ook opgenomen in het zaakstelsel.

Naast de registratie in het beheersysteem kan ook buiten een aanduiding worden neergezet, zoals de mozaïektegels bij geadopteerde boomspiegels. Hierdoor kan de aannemer ook buiten direct zien dat een plek geadopteerd is of door iemand in de buurt wordt onderhouden.

RESULTAAT: Er zijn afspraken en spelregels vastgelegd. De getekende zelfbeheerovereenkomst is geregistreerd in het zaakstelsel en in Geovisia.

STAP 4: AAN DE SLAG

Een deel van de zelfbeheerders kan nu direct aan de slag zonder verdere hulp. Een ander deel heeft echter nog eerst wat ondersteuning nodig om op gang te komen. Dit kunnen heel verschillende dingen zijn: meedenken over een plan, helpen om de rest van de buurt er bij te betrekken, het weghalen van de oude beplantingen of het ophalen van snoeiafval, nieuwe beplanting of gereedschap. Middelen zijn beperkt en moeten dus zorgvuldig worden toegewezen. Naast de tijd die wij er zelf in kunnen steken als adviseur of gebiedsbeheerder zijn er twee andere mogelijkheden om deze ondersteuning te organiseren: via de wijkonderhoudsaannemer of via het raamcontract zelfbeheer.

RESULTAAT: Met een tijdelijke en afgebakende ondersteuning wordt het project zover op gang gebracht dat zelfbeheerders nu zelfstandig verder kunnen.

1. Raamcontract zelfbeheer

Om te voorkomen dat we per project afspraken moeten maken met partijen hebben we een 'raamcontract zelfbeheer' aanbesteed. We hebben hierdoor prijsafspraken met drie partijen uit de stad (033-Groen, Groenklus en de Groene Loods). We voldoen op deze manier aan het inkoop- en aanbestedingsbeleid.

In opdracht van ons kunnen deze specialisten ondersteuning leveren. Denk dan aan het helpen bij een plan of ontwerp voor de plek, een beheerplan opstellen, het opzetten van de organisatie of samen de plek aanleggen. Grotere initiatieven, waar vaak meer bewoners bij betrokken zijn en die een grotere impact op de openbare ruimte hebben kunnen we dus goed faciliteren door het inzetten van deze specialisten. De ondersteuning is tijdelijk en afgebakend: uiteindelijk moeten de bewoners het zelf gaan doen.

2. Aannemers wijkonderhoud

De aannemers die het wijkonderhoud uitvoeren (Eemfors, Sight, Ter Riele) hebben te maken met zelfbeheer, alleen al omdat zij gebiedjes niet hoeven te onderhouden. We moeten dus zorgen dat de aannemers daarvan goed op de hoogte zijn (op kaart of met een aanduiding bij een zelfbeheerplek, zoals de tegel bij boomspiegels). Het is mogelijk dat wij aannemers worden ingezet om bijvoorbeeld bestaande beplanting te rooien of een plantvak om te spitten, zodat de zelfbeheerders aan de slag kunnen. Dit alles zal in overleg gaan en geeft kosten voor de gemeente.

STAP 5: CONTACT HOUDEN

Zelfbeheerders onderhouden en gebruiken een stukje van de openbare ruimte. Zij moeten dit zelfstandig kunnen doen, maar wij willen ook laten zien dat we blij zijn met zelfbeheerders. Dit doen we ook o.a. door regelmatig contact te houden. De zelfbeheerders moeten niet het gevoel krijgen dat de gemeente hen vergeet zodra er een zelfbeheer-overeenkomst is getekend.

Dit moet zijn geregeld:

- Elk project heeft een contactpersoon, doorgaans de contactpersoon zelfbeheer van de afdeling Leefomgeving.
- Minimaal één keer per 2 jaar neemt de gemeente zelf het initiatief tot contact; om te vragen hoe het gaat, welke vragen er zijn en buiten te kijken. Hierdoor worden ook initiatieven die inmiddels gestopt zijn opgespoord.
- Eventueel kan een project als voorbeeld dienen met een stuk op de groene pagina of in een andere publicatie ter inspiratie van anderen.

RESULTAAT: Zelfbeheerders voelen zich gezien en gewaardeerd door gemeente.

STAP 6: STOPPEN MET ZELFBEHEER

Er staat een einddatum van 1 jaar na start maar met stilzwijgend verlengen daarna op de overeenkomst en deze loopt dus door totdat deze wordt opgezegd. Uit het onderzoek in 2017 bleek dat initiatieven heel lang doorlopen. Enkele waren gestopt omdat de initiatiefnemer het niet meer kon vanwege leeftijd of gezondheid. In een enkel geval was de initiatiefnemer verhuisd en was het project niet door iemand anders overgenomen. Het is belangrijk om duidelijk te maken dat stoppen mag en dat het voor de gemeente belangrijk is om te weten of initiatieven nog lopen.

De opzegging wordt gemeld bij de contactpersoon. Deze zorgt dat de vermelding uit Geovisie wordt verwijderd en de plek weer wordt onderhouden door de wijkaannemer. De gemeente kan daarvoor de inrichting aanpassen of de oorspronkelijke situatie herstellen voor zij het onderhoud weer overnemen. Als gemeente kunnen wij ook de overeenkomst opzeggen. Dit doen wij als we constateren dat er geen onderhoud meer wordt uitgevoerd, de omgeving verslonst of we een gevaarlijke situatie constateren. Opzeggen doen we natuurlijk niet zomaar. Wij onderzoeken eerst wat er aan de hand is en gaan in overleg met de contactpersonen van het project. Als we zien dat er geen reactie of aanpassing volgt in het onderhoud, sturen we een brief waarin de zelfbeheerder een maand krijgt om de situatie aan te passen. Als zij het zelfbeheer willen doorzetten maken we afspraken over hoe we weer verder gaan.

RESULTAAT: gestopte zelfbeheerinitiatieven zijn uit het systeem verwijderd en de plek wordt weer regulier onderhouden.

4 SPELREGELS

Alle activiteiten in de openbare ruimte vragen om spelregels. Het is immers de ruimte die we met zijn allen gezamenlijk gebruiken. Het ene idee kan niet zomaar andere vormen van gebruik uitsluiten, daar moeten afwegingen over worden gemaakt. In het stadsgroen (Groenkaart) gaan de gemeentelijke ambities en keuzes voor. Zelfbeheer is daar mogelijk maar moet zich aanpassen. In het buurtgroen daarentegen zijn de ideeën en wensen van de buurt leidend.

In dit hoofdstuk zijn de algemene spelregels opgenomen (par. 4.1) en aanvullende regels voor specifieke vormen van zelfbeheer. Voor iedere zelfbeheerovereenkomst wordt een set passende spelregels samengesteld.

4.1 ALGEMENE SPELREGELS

ALGEMEEN:

- Zelfbeheer is het vrijwillig onderhouden van een stukje openbaar groen.
- Per project worden een passende set afspraken en spelregels vastgelegd tussen initiatiefnemer, gemeente en aannemer. De gemeente zorgt er voor dat de aannemer op de hoogte is van de afspraken en geen onderhoud meer uitvoert.
- De gemeente geeft geen financiële vergoedingen of bijdragen voor zelfbeheer.
- De contactpersoon van de gemeente is de contactpersoon zelfbeheer vanuit Leefomgeving.

SPELREGELS VOOR ZELFBEHEER:

- De gemeente blijft eigenaar van de grond.
- Bomen blijven in onderhoud van de gemeente Amersfoort.
- De openbare ruimte is van iedereen en moet ook voor iedereen veilig en toegankelijk blijven voor alle gebruikers van de openbare ruimte. Dit betekent o.a. dat een zelfbeheergebiedje niet alleen voor een privaat belang kan worden gebruikt, bijvoorbeeld als tuin.
- Trottoirs en paden moeten bruikbaar blijven, ook voor mensen met een beperking, rollator, kinderwagen of rolstoel. Richtlijn is een vrije doorgang van minimaal 1,2 meter. Bij vernauwingen door een lantaarnpaal of verkeersbord moet minimaal 90 cm vrije ruimte blijven.
- Als er kabels of leidingen onder het gebied liggen mag de gemeente of de eigenaar van deze kabels werkzaamheden uitvoeren. Dit kan betekenen dat het gebied wordt betreden of dat er wordt gegraven. Let in deze gevallen ook op met graven om te voorkomen dat kabels beschadigd raken.
- Er moet draagvlak zijn van de direct omwonenden voor het zelfbeheer over de gekozen inrichting, gebruik, onderhoud. Dit draagvlak moet er zijn vanuit de bewoners die ook zicht hebben op dit stuk groen.
- De inrichting mag worden gewijzigd, maar voor bepaalde wijzigingen is toestemming van de gemeente nodig. Het gaat onder andere om:
 - Groen veranderen in (half)-verharding,
 - het aanleggen van paadjes en terrasjes,
 - het weghalen van tegels of stenen,
 - plaatsen van banken of bloembakken,
 - planten van bomen,
 - toevoegen van bouwwerken of het plaatsen van hekken.
- De gemeente geeft geen financiële vergoedingen of bijdragen voor zelfbeheer. Zelfbeheerders zorgen zelf voor de benodigde gereedschappen.
- Het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen is niet toegestaan.

WERKZAAMHEDEN ZELFBEHEER:

- Alle werkzaamheden om een aantrekkelijke woonomgeving te houden.
- Het snoeien van de beplanting en onkruid verwijderen.
- Regelmatig (zwerf)vuil verwijderen en afvoeren.

- De beplanting tijdens aanhoudende droogte water geven.
- Vervangen van dode beplanting.
- Randen rondom het zelfbeheerproject schoonhouden (0,5m)

WERKZAAMHEDEN GEMEENTE:

- Afspraken voor het ondersteunen van de opstart.
- De gemeente zorgt ervoor dat de aannemer op de hoogte is van de afspraken en geen onderhoud uitvoert.
- Snoeien en onderhouden van bomen.
- Regelmatig onderhouden van het contact door de gebiedsbeheerder/ adviseur met de zelfbeheerder. (Minimaal één keer per twee jaar)

BEËINDIGEN VAN DE OVEREENKOMST:

- Het is mogelijk om de overeenkomst weer op te zeggen door contact op te nemen met de contactpersoon bij de gemeente (via zelfbeheer@amersfoort.nl). Dit kan vanaf 1 jaar na ingang overeenkomst. Na beëindigen van de overeenkomst neemt de gemeente het onderhoud weer op zich. Daarbij kan de inrichting worden aangepast of de oorspronkelijke situatie weer worden hersteld.
- De gemeente Amersfoort kan de overeenkomst opzeggen als er geen onderhoud meer wordt uitgevoerd, de gevraagde kwaliteit niet meer aanwezig is of er sprake is van een gevaarlijke situatie.

4.2 AANVULLENDE SPELREGELS PER TYPE ZELFBEHEER

In de onderstaande paragrafen zijn voor veel voorkomende vormen van zelfbeheer, zoals geveltuintjes, boomspiegels en plantsoenen, nog mogelijke, aanvullende regels gegeven. Welke spelregels in de zelfbeheerovereenkomst worden opgenomen is afhankelijk van de situatie.

Bewoners hebben vaak goede ideeën en specifieke wensen voor pleintjes en het groen in hun buurt. Als er een duurdere herinrichting nodig is moet de gemeente een afweging maken binnen de beschikbare middelen.

GEVELTUINTJES

Een geveltuintje is een strook planten tegen de muur van een huis, in straten zonder voortuinen. Door de rij stoeptegels direct tegen de gevel weg te halen en het zand te vervangen door tuingrond ontstaat ruimte voor planten. In de binnenstad is een geveltuintjesproject, waarvoor per type straat regels zijn vastgesteld. Hoge beplanting voor bijv. monumenten is niet toegestaan. In de stad wordt het grondwerk (klinkers verwijderen, opsluitranden aanleggen en klinkers meenemen) door de gemeente uitgevoerd.

Spelregels voor de aanleg van geveltuinen zijn:

- De geveltuin mag alleen voor uw eigen gevel. U bent verantwoordelijk voor eventuele schade aan derden als gevolg van (werkzaamheden in) de geveltuin.
- Houdt de lengte van uw gevels als maximale maat aan. Zorg dat de entree naar uw woning vrij blijft.
- De diepte van de geveltuin vanaf de gevel is afhankelijk van de straat en de ruimte die daar beschikbaar is. Zorg dat er op de stoep een loopruimte overblijft van minimaal 1,20 meter (dat is zonder stoeprand). Blijf op minimaal 0,9 meter afstand van een lantaarnpaal.
- De geveltuin is minimaal 30 centimeter en maximaal 45 centimeter diep de grond in. Zo kunnen de planten goed groeien. Wilt u dieper graven dan 45 centimeter? Ga dan in overleg met de gemeente, in sommige gevallen kan een geveltuin verdiept worden aangelegd zodat het regenwater in de tuin kan stromen. Bloembakken gelden hierom niet als geveltuin. Bij dieper graven kunt u echter ook kabels of leidingen beschadigen. Denk er ook aan dat bomen of

diepwortelende beplanting schade kan geven aan kabels en leidingen. U bent dan zelf verantwoordelijk voor schade.

- Laat straatnaamborden, verlichting, verkeersborden, huisnummers, etc. zichtbaar. Houd ook ventilatieroosters vrij van beplanting om vocht in de woning te voorkomen.
- Plant geen grote prikkende struiken en geen bomen. Snoei overhangende takken op tijd, zodat de stoep begaanbaar blijft.
- Zet geen hek of opstaande rand rond uw geveltuin. Zorg ervoor dat (regen)water vanaf de verharding het tuintje in kan stromen.
- Soms moeten de gemeente en/of netbeheerders werken aan kabels en leidingen onder uw geveltuin. Dan is de gemeente of netbeheerder niet verantwoordelijk voor beschadiging of (tijdelijke) verwijdering van uw geveltuin.
- Bij verhuizen of stoppen met het zelfbeheer vragen we bewoners opnieuw een melding te doen aan de gemeente of het beheer over te dragen aan de nieuwe bewoner.

BOOMSPIEGELS

De gemeente laat het stukje grond rondom de stam van een boom onbegroeid (de “boomspiegel”). De boomspiegel is belangrijk voor een boom om zuurstof en water te kunnen opnemen. Daarom mag niet alles. Maar ze mogen worden beplant. Aanvullende spelregels voor boomspiegels:

- Een boomspiegel kan soms groter worden gemaakt. Dit past ook bij Operatie Steenbreek Plus’. Stenen mogen alleen worden verwijderd na toestemming van de contactpersoon zelfbeheer;
- Het aanbrengen van extra grond op de boomspiegel of randen mag alleen na overleg met de contactpersoon zelfbeheer.
- Als er een watergeefrand in de boomspiegel staat, mogen planten alleen buiten deze watergeefrand worden geplant.
- Er is aandacht voor het beeld en de samenhang in de hele straat.
- Plant geen klimplanten of overblijvende houtachtige planten in de boomspiegel.
- Plaats hier een zelfbeheer tegel bij.

GROENSTROKEN EN PLANTSOENEN

Een grotere groenstrook of plantsoen kan ook in zelfbeheer worden genomen door een groep buurtgenoten. Dit kan een, moestuin, ecologische tuin of ontmoetingsplek worden. Vaak worden hiervoor passende afspraken en spelregels opgesteld. Daarvoor vormen de algemene spelregels een richtlijn. Twee regels vragen aandacht bij grotere plekken:

- Het groen blijft openbaar. Dit betekent dat iedereen er gebruik van kan maken en er mag komen. Iedereen mag dus bijvoorbeeld tomaten plukken in de gezamenlijke buurtmoestuin.
- De (meeste) buurtgenoten moeten het eens zijn met de nieuwe inrichting of de aanpassing van het beheer. Ook als ze niet meehelpen. Hiervoor is de handtekeningen lijst bij het contract.

PLEINTJES EN VERHARDING

De gemeente voert ‘operatie steenbreek plus’ uit. We willen graag vergroenen, dus ideeën voor ‘stenen eruit en groen er in’ willen we graag ondersteunen. Het maken van groene plekken van pleintjes en verhardingen is maatwerk. We moeten immers ook ruimte houden om te parkeren en wellicht liggen er onder de verharding nog allerlei kabels en leidingen. Zo maar graven kan dan niet.

BIJLAGE 1 FORMAT ZELFBEHEEROVEREENKOMST

In deze bijlage is een format opgenomen voor de zelfbeheerovereenkomst met een begeleidende brief. Deze dient als uitgangspunt voor het opstellen van af te sluiten zelfbeheerovereenkomst. Elke overeenkomst wordt passend bij het initiatief opgesteld. De geel-gemarkeerde regels moeten in ieder geval worden aangepast of aangevuld.

BIJLAGE 2 FORMAT HANDTEKENINGENLIJST OMWONENDEN

In deze bijlage is een format opgenomen voor de handtekeningenlijst voor akkoord initiatief.